

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. An salvâ libertate nostrorum actuum, possint à Deo ijdem actus
prædefiniri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

center fieri, fundaturque in necessitate creaturatum, ut aliter esse non possint, nisi quatenus apta sunt manifestare Sapientiam & Bonitatem Dei, ut declaratum est.

470. Confirmatur responsio ex D. Thoma 2. contra Gentes c. 30. n. 4. Sciendum est, inquit, quod si rerum creaturarum universitas consideretur, prout sunt à primo principio, inveniuntur dependere ex voluntate non ex necessitate principij, nisi necessitate sup-

positionis: si verò comparentur ad principia proxima, inveniuntur necessitatem habere absolutam; nihil enim prohibet, aliqua principia non ex necessitate producta, quibus tamen positus de necessitate sequitur talis effectus. Similiter autem quod tales rerum nature à Deo producerentur, voluntarium fuit, quod autem eis sic statutis aliquid proveniat vel existat, absolutam necessitatem habet.

CAPVT V.

DE PRÆDESTINATIONE SALVANDORVM, ET REPROBATIONE DAMNAN- DORVM.

CONTROVERSIA I.

An salvâ Libertate nostrorum actuum possint à Deo ijdem Actus prædefiniri.

471. **S**tatus questionis est, an Deus possit circa nostros Actus Liberos Bonos elicere tale Decretum; Quia video (per Scientiam Mediam) quod si Petrus haberet auxilium A. quo illuminaretur ad actum Charitatis, eliceret actum Charitatis, ideo ad hunc actum obtinendum decerno Petro pro tali instanti auxilium A. hoc decretum vocatur Prædefinitio, & esset causa actus primi proximi, & mediante hoc esset etiam causa ipsius actus secundi, & ex suo modo tendendi esset essentialiter connexum cum tali actu futuro pro tali instanti. Ratio dubitandi est, quia tali decreto videri posset lædi humana libertas, ad hanc enim spectare videtur, ut omnia quæ præcedunt ut causa, sint indifferentia ad actus oppositos, & cum veris conjungibilia.

472. Prima Sententia negat has Prædefinitiones esse possibiles. Ita senserunt quidem innominati Theologi apud Suarez. Opusculo 1. lib. c. 16. n. 3. Eadem Sententia tribuitur Vasquezio ab Arriaga disp. 8. de Animâ s. 3. quasi eam docuisset hic disp. 99. c. 4. sed immerito, prout etiam observavit Fasolus hic a. 4. dubit. 4. Vasquez enim solum negat illas Prædefinitiones, quæ sint independentes à Scientia Media, & in reipsâ essent physica Prædeterminatio, lædens libertatem; verba Vasquez sunt hæc. n. 25. Quod spectat ad Prædefinitionem Dei non prævisâ prædeterminatione nostrâ etiam sub conditione, jam satis explosa est, ex eâ enim sequi videtur necessitas non tantum sequens aut concomitans, sed præcedens, quâ quidem nostram libertatem omnino lædi satis superque ostensum est. Prædefinitiones acriter impugnat Valentinus Hertzze disp. 23. c. 14.

473. Secunda & vera Sententia affirmat omnes nostros bonos actus à Deo sic prædefiniri.

Probatum imprimis Authoritæ S. Augustini, libro de Prædestin. S. S. c. 10. Fidei, inquit, & Charitatis opera, quæ per Dei gratiam fuerunt prædestinata, recte prædefinita dicuntur Authoritate Apostoli: Creati in operibus bonis quæ preparavit Deus.

Consentit Augustino D. Thomas in eundem locum S. Pauli. Nihil enim, inquit, aliud est Prædestinatio, quàm preparatio beneficiorum Dei, inter quæ beneficia computantur & ipsa opera nostra. Dicitur autem Deus nobis aliqua præparare, in quantum disponit se daturum nobis.

474. Accedit Fulgentius lib. 1. ad Monim. in eundem locum S. Pauli: Sicut, inquit, Salomon dicit, quia preparatur voluntas à Domino, sic etiam bona opera nostra Paulus à Domino asserit preparata, hoc est in prædestinatione disposita &c. sicut ergo preparata est per prædestinationem voluntas à Domino quâ bonum velimus, sic etiam opera bona preparavit Deus, ut in illis ambulemus.

475. Declaratur nunc Conclusio in exemplo. Posset mihi Deus revelare, quod si essem petiturus eleemosynam à Petro, esset mihi eam daturus ex amore Dei: quâ revelatione habitâ possem ego ex intentione promovendi occasionaliter meritum Petri, petere ab eodem eleemosynam: quo casu nemo diceret, quod mea petitio tolleretur Petro libertatem dandi eleemosynam, & tamen mea petitio procederet ex intentione & cognitione infallibiliter connexis cum datione eleemosynæ quatenus nimirum penderent à divinâ revelatione: ergo nec prædefinitio divina tollit libertatem actuum prædefinitorum.

476. Ratio

476. Ratio à priori est: quia ad Libertatem actus solum requiritur, ut ea quæ se tenent ex parte actus primi proximi, & quæ sunt inimicibilia, sint indifferentia ad actus oppositos: atqui Prædefinitio divina nihil variat actum primum proximum qui substat Scientiæ Mediæ, quique ita videtur à Scientiâ Mediâ conjungendus cum consensu, ut simul à Scientiâ simplicis intelligentiæ videatur conjungibilis cum actu opposito, seu cum dissensu: ergo Prædefinitio nihil præjudicat libertati.

477. Ratio ulterior est, quia sicut ipsa Scientiâ Mediâ, ita etiam Prædefinitio actus per hoc determinatum auxilium est simpliciter impedibilis à libertate creata, quæ posset facere, ut daretur Scientiâ Mediâ opposita, & sic esset impossibilis Deo prædefinitio actus: id autem quod est impedibile ab arbitrio, non lædit libertatem, quantumvis tempore præcedat, & sit essentialiter connexum cum consensu, quia non reddit (in sensu diviso) impossibilem actum oppositum.

478. Objectio principalis est hæc: Prædeterminatio physica Thomistarum ideo lædit libertatem, quia præcedit actum, & habet infallibilem connexionem cum actu tanquam suo effectu: sic enim excludit potestatem ad actum contrarium: atqui Prædefinitio etiam esset prior ipso actu, & esset causâ ipsius saltem mediata & remota: haberetque infallibilem connexionem cum actu secundo: ergo non minus lædit libertatem.

479. Hoc tamen argumento non debuisset vii P. Valentinus Herize, præcipuus adversarius Prædeterminationum. Nam disp. 23. c. 13. & 14. pro certo supponit, Deum conferre salvandis efficaciam auxilia ex speciali benevolentia, quod explicat hoc modo. Suppositâ Scientiâ Mediâ de consensu sub conditione futuro, ait, DEVM habere specialem complacentiam inefficacem (hoc est, quæ non necessariò infert collationem illius auxilij) de illa congruitate auxilij jam cognita; deinde DEVM velle dare efficaciter illud auxilium per voluntatem complacentem simul inefficaciter in auxilij congruitate, adeoque hanc voluntatem esse quidem efficacem respectu auxilij prout abstrahit à congruitate, non tamen esse efficacem amore respectu ipsius congruitatis, sed tantum inefficacem. Ulterius n. 170. docet, hanc voluntatem esse indivisibiliter terminatam ad entitatem auxilij & ejus congruitatem, & hunc indivisibilem respectum ad utrumque, esse omnino asserendum, nec sine illo posse defendi aut intelligi specialem benevolentiam Dei erga prædestinatos.

480. In hac Dei voluntate retorquemus in adversarium totum illius argumentum: est enim hæc Dei voluntas ex se talis, ut cum illa non possit conjungi dissensus, est infallibiliter connexa cum consensu futuro, non minus quam prædefinitio: deinde est etiam causâ remota ipsius consensûs, quia causat ipsam entitatem auxilij:

ergo nihil est difficultatis in prædefinitionibus, quod in hac Dei voluntate non habeat locum.

481. Prævidit auctor hanc retorcionem, & n. 192. conatur dare disparitatem, dicens, Voluntatem illam Dei habere quidem necessariam connexionem cum nostro consensu, non tamen quatenus est causâ, sed quatenus supponit Scientiam Mediâ de consensu futuro. Verum hac ratione non declinat adversarius retorcionem, & doctrinæ consequentiam non tenet. Dividit enim in Voluntate Dei duos respectus, docetque, hanc ipsam Voluntatem conferendi hoc auxilium secundum physicam entitatem auxilij, fore Voluntatem auxilij incongrui, si non præcessisset scientia mediâ de congruitate hujus auxilij: quæ doctrina est contraria illi, quam tradiderat n. 170. nempe esse unum indivisibilem respectum ad utrumque.

482. Deinde ex hac responsione sequitur, Deum non dare auxilium congruum ex speciali benevolentia, quæ sit adæquatè ipsa Voluntas dandi auxilium, sed in hac benevolentia includi ipsam Scientiam Mediâ: Quapropter complexum ex voluntate & Scientiâ Mediâ est quid antecedens ad actum liberum, & causâ infallibiliter connexa cum eodem, & sic redit retorasio argumenti, ut jam pridem adverterunt Arrubal, Lugo, Arriaga.

483. Placet hic obiter advertere, doctrinam hanc P. Herize quatenus decretum benevolentie vult esse complexum ex voluntate indifferente ad consensum & dissensum, & ex Scientiâ Mediâ, placuisse etiam P. Arriagæ d: 37. n. 17. & quod magis miror, P. Antonio Perez d: 4. de Providentia Dei c. 2. qui inde infert, decretum Prædeterminationis non dirigi à Scientiâ Mediâ, nec hanc habere ad decretum Dei ullam prioritatem à quo. Ad hæc asserenda adductus est hic auctor, quod non videret alium modum defendendi indifferentiam vllius decreti divini ad actus oppositos: existimans hujusmodi indifferens decretum esse admittendum, quod nos supra examinavimus, & diximus vel nullum hujusmodi indifferens decretum dari, vel illud esse conditionatum, & præcedere Scientiam Mediâ.

484. Eandem sententiam P. Herize aliquando secutus est Cardinalis Pallavicinus *Libello de Gratia* à n. 41. Verum, ut ab alijs intellexi, ab ea deinde recessit, & merito; nam ut ex se clarum est, affectus benevolentie non est, nisi dicat: *volo dare hoc auxilium, quia video esse congruum*, nec potest intelligi sine formalissimo respectu tum ad ipsam congruitatem, tum ad Scientiam Mediâ, proponentem illam congruitatem ut eligibilem in bonum illius cui datur.

485. Præterea illa sententia P. Herize est contra mentem D. Thomæ q. 6. de Veritate a. 3. in C. Non, inquit, potest dici, quod Prædeterminatio supra certitudinem Providentiæ nihil aliud addat nisi certitudinem Præscientiæ, ut si dicatur, quod Deus

ordines

ordinet prædestinatum ad salutem, sicut & quemlibet alium; sed hoc de prædestinato scit, quod non deficiet à salute: sic enim dicendo non diceretur prædestinatus differre à non prædestinato ex parte ordinis, &c. legantur priora & posteriora ejusdem verba, & satis constabit, S. Thomam ponere prædestinationem in decreto habente intrinsecum ordinem ad salutem salvandorum.

486. Ad objectionem respondeo directè negando paritatem inter Prædefinitionem actûs, & Prædeterminationem physicam: hæc enim, prout asseritur à suis authoribus, teneret se ex parte actûs primi proximi, & in nullo statu præsupponeret actum futurum, essetque omninò inimpedibilis à voluntate prædeterminata, & ideo, si daretur, læderet libertatem, quia non relinqueret potentiam proximam indifferentem ad actus oppositos. At verò Prædefinitio est causa remota, præsupponens Scientiam Mediam, adeoque sicut hæc, ita etiam Prædefinitio actûs boni, per auxilium hoc determinatum, est impedibilis ab arbitrio creato; & sic relinquit indifferentiam ad oppositum, ut supra declaratum est.

487. Objicies. 2. Positâ prædefinitione, non possum non consentire: sed ista suppositio est antecedens: ergo necessitas consentiendi est antecedens: sed hæc tollit libertatem: ergo. R. Negando minorem; est enim suppositio & necessitas consequens, cum habeat suam infallibilem connexionem dependentem ab ipso consensu sub conditione futuro, sine quâ hypothesi non haberet infallibilem connexionem.

488. Objicies. 3. S. Damascenum, qui libro. 3. Orthodoxæ fidei c. 30. sic habet. *Illud scire interest, DEVM omnia quidem præscire, sed non omnia præfinire; præscit enim etiam ea quæ in nostra potestate atque arbitrio sita sunt, at non item ea præfinit.* R. Ex contextu apparere, quod nomine Prædefinitionis, intelligat Prædeterminationem physicam, qui Termini Scholastici tunc temporis non erant in usu. Contextus, inquam, hoc ostendit. *Nec enim, inquit, vitium admitti vult DEVS, nec rursus virtuti vim affert.* Cæterum ibidem paulò post satis clarè admittit prædefinitionem quoad rem ipsam, dum ait, DEVM juxta suam Præscientiam omnia in bonitate ac iustitia sua prius decrevisse.

489. Objic. 4. Si DEVS posset prædefinire actus bonos, posset etiam prædefinire actus malos, vel saltem actus bonos qui præsupponunt actus malos, ut pœnitentiam Davidis &c. Consequens est absurdum, quia sic DEVS diceretur intendere peccatum, & per consequens esse Author illius. R. Multos esse qui absolute admittant, posse DEVM prædefinire pœnitentiam necdum viso peccato, ut Molina, Granadus, Ruiz, Arriaga, Esparza. Alij cum Suarez & Vasquez negant: inter quos tamen Authores quoad rem ipsam non potest esse differentia, sed solum in modo loquendi. Conveniunt enim inter se,

quod decretum permissivum peccati ex amore pœnitentiæ secuturæ, non sit vlllo modo electio positiva peccati, nec etiam sit electio Auxilij inefficacis quâ talis, quasi DEVS diceret. *Volo fieri pœnitentiam, quam ut obtineam, procurabo peccatum, dando gratiam A. quia video illam fore incongruam.* Hujusmodi decretum modusque tendendi admitti non debet; argueret enim, DEO magis placere eventum peccati, quàm oppositum. Econtrario admittunt iidem, decretum permissivum peccati aliquo modo ferri in pœnitentiam ut in finem, quia procedit ex Scientia Media illius ut secuturæ, & ideo DEVS permittit peccatum, quia videt se inde posse elicere aliud magnum bonum, nempe pœnitentiam, vel vindictam, &c. si ergo habet hanc tendentiam vocare Prædefinitionem, erit questio de vocabulo. Mihi placet modus loquendi Card. de Lugo, vocantis eam Prædefinitionem virtualem.

490. Difficultas est in declarando, quomodo hujusmodi permissio non arguat etiam desiderium seu amorem peccati, utpote medij necessarij ad bonum illud obtinendum, ex cuius complacentia permittitur malum peccati.

Distinguendum est inter motivum directum & indirectum. Directum est, quod ita intenditur efficaciter, ut simpliciter & absolute hic & nunc gratius sit illud bonum obtineri, quam non obtineri; & in hoc sensu negandum est, bonum pœnitentiæ vel vindictæ posse esse motivum antecedenter ad peccatum commissum: cum enim peccatum sit prohibitum, gratius est DEO, non poni peccatum, & sic etiam impediri pœnitentiam, quàm poni peccatum & pœnitentiam. Motivum indirectum est, quod se habet tanquam motivum removens prohibens, hoc est, quod in æstimatione sui facit, ut malum quod permittitur, non adeo curetur, eò quod tali bono securo compensetur, quamvis simpliciter gratius esset, si malum quod permittitur, non poneretur. Postquam ergo DEVS per scientiam mediam videt, quod si Petrum constitueret in talibus circumstantijs, peccaret, postquam verò peccasset, & haberet auxilium A. ageret pœnitentiam, & deinceps cautior ac humilior esset, tunc placet DEO illud bonum pœnitentiæ, & cautela, & removet quasi, seu reprimat vim peccati, quam habet alioquin ad absterrendum ne Deus illud permittat, & sic ponitur permissio peccati, quamvis DEVS simpliciter mallet non poni peccatum. Finis ergo modusque tendendi hujus actûs non rectè exprimeretur his verbis: *Placet fieri peccatum, ut obtineatur bonum pœnitentiæ*: sed sic exprimens est. *Non obstante peccato ponam Petrum in his circumstantijs, quia sequetur pœnitentia.*

